

สภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาการจัดประสบการณ์
การศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส
โคโรนา โควิด-19 โรงเรียนในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ
SITUATIONS, NEED AND GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT
OF EARLY CHILDHOOD EDUCATION EXPERIENCE MANAGEMENT
IN THE CORONAVIRUS 2019 (COVID-19) PANDEMIC OF
SCHOOLS UNDER THE BUENG KAN PRIMARY
EDUCATION SERVICE AREA OFFICE

¹ปญญาภรณ์ พินะสา, ²ทัศนีย์ ประสานตรี และ ³สุมาลี ศรีพุทธรินทร์
¹Punyaporn Phinasa, ²Tatsana Prasantree and ³Sumalee Sriputtarin

มหาวิทยาลัยนครพนม, ประเทศไทย
Nakhon Phanom University, Thailand.

¹pinasa@hotmail.co.th

Received : May 1, 2022; Revised : May 20, 2022; Accepted : May 31, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ 2) ประเมินความต้องการจำเป็น และ 3) พัฒนาแนวทางพัฒนาการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัย จำนวน 337 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวน 4 ฉบับ คือ 1)

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

² รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

แบบสอบถามสภาพปัจจุบันของการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19 2) แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19 3) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและ 4) แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางพัฒนาการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{Modified}) ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) การประเมินความต้องการจำเป็นของการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ด้านที่มีค่าสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านแนวปฏิบัติสำหรับสถานศึกษา ด้านแนวปฏิบัติสำหรับผู้ปกครอง และด้านการรักษาสุขอนามัยส่วนบุคคลและสุขภาพของเด็กปฐมวัย 3) แนวทางการพัฒนาของการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19

คำสำคัญ: สภาพปัจจุบัน, สภาพที่พึงประสงค์, การประเมินความต้องการจำเป็น, การจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย, แนวทางพัฒนา

Abstract

The purposes of this research were: (1) to study the current situations and desirable situations; (2) to assessment of the needs; and (3) to develop guidelines for the Development of Early Childhood Education Experience Management in the coronavirus covid-19 pandemic in schools under the Bueng Kan Primary Education Service Area Office. The samples employed consisted of 337 school administrators, and teachers Early Childhood followed the percent criterion in the sample size specification, . There were 4 instruments used in this research: (1) a questionnaire about current situations for the Development of Early Childhood Education Experience Management in the coronavirus covid-19 pandemic; (2) a questionnaire about desirable situations for the Development of Early Childhood Education Experience Management in the coronavirus covid-19 pandemic; (3) a structured-interview; and (4) a questionnaire about suitability and

possibility assessment form guideline for the Development of Early Childhood Education Experience Management in the coronavirus covid-19 pandemic, and the Index modified priority needs index (PNIModified). The results were as follows: (1) The overall current situations for were at the high level, and the overall desirable situations for the Development of Early Childhood Education Experience Management in the coronavirus covid-19 pandemic were at the highest level. (2) The assessment of the needs for the Development of Early Childhood Education Experience Management in the coronavirus covid-19 pandemic were 3 highest aspects: guidelines for educational institutions guidelines for parents and wellbeing early childhood and early childhood development of transparent disclosure ; (3) And The guidelines for the Development of Early Childhood Education Experience Management in the coronavirus covid-19 pandemic were revealed the suitability at the highest level and the possibility at the highest level.

Keywords: Current situations, Desirable situations, Needs, Early Childhood Education Experience, Guidelines for the Development

บทนำ

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019: (COVID-19) มีการระบาดในวงกว้างในสาธารณรัฐประชาชนจีน ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2562 เป็นต้นมา โดยเริ่มจากเมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ จนถึงปัจจุบัน (ข้อมูล ณ วันที่ 13 ตุลาคม 2563) มีการรายงานผู้ป่วยยืนยันทั่วโลกรวม 214 ประเทศ 2 เขตบริหารพิเศษ 1 นครรัฐ เรือ Diamond Princess เรือ Grands Princess และเรือ MS Zaandam และมีการแพร่เชื้ออย่างรวดเร็วไปยังประเทศต่างๆ ในทุกภูมิภาค ขยายตัวไปทั่วโลก ในลักษณะการระบาดใหญ่ (Pandemic) องค์การอนามัยโลกได้ประเมินสถานการณ์ และเห็นว่าการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 แพร่กระจายได้อย่างรวดเร็วจนน่ากังวล ในวันที่ 30 มกราคม 2563 องค์การอนามัยโลกจึงได้ประกาศให้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขระหว่างประเทศ (Public Health Emergency of International Concern) และแนะนำทุกประเทศให้เร่งรัดการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรค ซึ่งถือว่ามีความเสี่ยงด้านสาธารณสุขต่อทุกประเทศทั่วโลก และมีผลกระทบในการแพร่ระบาดสูงในปัจจุบันประเทศต่าง ๆ กำลังดำเนินการพยายามอย่างเต็มที่ เพื่อเฝ้าระวังป้องกันการนำเชื้อเข้าจากต่างประเทศและควบคุมการระบาดในประเทศ ทั้งนี้โรคสามารถติดต่อโดยผ่านทางไอ จาม การสัมผัสโดยตรงกับสารคัดหลั่งของคน (กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2564ข :1-2)

ในการศึกษายุค Covid-19 ทำให้คุณครูและนักเรียนต้องปรับตัวสู่สภาวะการเรียนรู้ที่ไม่คุ้นเคย และรับภาระที่เพิ่มมากขึ้น คุณครูต้องใช้เวลามากขึ้นในการเตรียมการสอน

นักเรียนรับที่บ้านและต้องเรียนรู้ด้วยตนเองที่มากกว่าเรียนในชั้นเรียนมากขึ้นเด็กๆ หลายคนตื่นเต้นที่จะได้เรียนรู้การใช้เทคโนโลยีผ่านอุปกรณ์เทคโนโลยีต่างๆ แต่ทว่าเมื่อได้พิจารณาจากหลายๆ ด้านแล้ว พบว่ายังมีเด็กนักเรียนในหลายครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบซ้ำเติมจากการเรียนออนไลน์ และปัญหาที่ใหญ่สำหรับพวกเขาคือค่าใช้จ่ายที่มีเพิ่มมากขึ้น

องค์กรทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF) เตือน วิกฤตการระบาดของโรค COVID-19 กำลังทำให้เด็กเล็ก 40 ล้านคนทั่วโลกพลาดโอกาสในการรับการศึกษาระดับปฐมวัย ภาวะชะงักงันทางการศึกษาเพราะ COVID-19 กลายเป็นอุปสรรคขัดขวางไม่让孩子ได้รับการศึกษาในช่วงเวลาที่ดีที่สุดที่ควรจะมี โดยโรงเรียนอนุบาลเหล่านี้เป็นสถานที่ที่สร้างพื้นฐานสำคัญในทุกแง่มุมที่มีผลต่อพัฒนาการของเด็ก การระบาดของ COVID-19 คือการคุกคามการบ่มเพาะพื้นฐานเหล่านั้น

จากเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะวิจัยเรื่อง สภาพ ความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ เพื่อเป็นข้อมูลให้สถานศึกษานำไปใช้ และนำไปเป็นแนวทางพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ
2. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ
3. เพื่อพัฒนาแนวทางพัฒนาการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยสภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ได้ดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ปีการศึกษา 2564 จำนวน 627 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 209 คน และครูปฐมวัย จำนวน 418 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ, 2564, ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ปีการศึกษา 2564 จำนวน 337 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 62 คน และครูปฐมวัย จำนวน 275 คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ และได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560:47)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 1 เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ (Questionnaire) แบบมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งสร้างตามวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยในระยะที่ 1 ลำดับความต้องการจำเป็น (PNI Modified) ที่มีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวมของแต่ละด้าน ตามผลการสังเคราะห์กรอบแนวคิด ในบทที่ 2 มาเป็นประเด็นสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 3 คน เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ และแบบประเมินเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของพัฒนาการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาโควิด-19 ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Check List) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยใช้วิธีประมวลผลทางสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติและนำเสนอข้อมูลโดยแสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง สภาพ ความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ของการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ แสดงดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของพัฒนาการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19

ด้านที่	การจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย ในสถานการณ์การแพร่ระบาด ของเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียน	3.74	0.69	มาก	4.71	0.33	มากที่สุด
2	ด้านแนวปฏิบัติสำหรับสถานศึกษา	3.76	0.70	มาก	4.77	0.29	มากที่สุด
3	ด้านการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย	3.74	0.68	มาก	4.67	0.32	มากที่สุด
4	ด้านแนวปฏิบัติสำหรับผู้ปกครอง	3.81	0.75	มาก	4.83	0.32	มากที่สุด
5	ด้านการรักษาสุขอนามัยส่วนบุคคลและสุขภาพ ภาวะของเด็กปฐมวัย	3.78	0.73	มาก	4.78	0.31	มากที่สุด
6	ด้านการติดตามประเมินพัฒนาการเด็ก ปฐมวัย	3.77	0.69	มาก	4.69	0.40	มากที่สุด
รวม		3.76	0.26	มาก	4.63	0.31	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านแนวปฏิบัติสำหรับผู้ปกครอง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียนกับด้านการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส โควิด-19 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านแนวปฏิบัติสำหรับผู้ปกครอง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

2. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ แสดงดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ($PNI_{Modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นของพัฒนาการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19

ด้านที่	การจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19	D	I	$PNI_{Modified}$	ลำดับความต้องการจำเป็น
1	ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียน	3.74	4.71	0.259	4
2	ด้านแนวปฏิบัติสำหรับสถานศึกษา	3.76	4.77	0.269	1
3	ด้านการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย	3.74	4.67	0.248	5
4	ด้านแนวปฏิบัติสำหรับผู้ปกครอง	3.81	4.83	0.268	2
5	ด้านการรักษาสุขอนามัยส่วนบุคคลและสุขภาพของเด็กปฐมวัย	3.78	4.78	0.264	3
6	ด้านการติดตามประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย	3.77	4.69	0.244	6
รวม		3.76	4.63	0.231	-

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19พบว่า ค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ($PNI_{Modified}$) โดยรวม มีค่าเท่ากับ 0.231 เมื่อพิจารณาลำดับความต้องการจำเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าสูงกว่าค่าโดยรวมมี 6 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียน มีค่าเท่ากับ 0.259 ด้านที่ 2 ด้านแนวปฏิบัติสำหรับสถานศึกษามีค่าเท่ากับ 0.269 ด้านที่ 3 การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย มีค่าเท่ากับ 0.248 ด้านที่ 4 ด้านแนวปฏิบัติสำหรับผู้ปกครอง มีค่าเท่ากับ 0.267 ด้านที่ 5 ด้านการรักษาสุขอนามัยส่วนบุคคลและสุขภาพของเด็กปฐมวัย มีค่าเท่ากับ 0.264 และด้านที่ 6 ด้านการติดตามประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยมีค่าเท่ากับ 0.224 ตามลำดับ

3. แนวทางพัฒนาการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ แสดงดังตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 การตรวจสอบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19

ด้านที่	การจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียน	4.77	0.28	มากที่สุด	4.57	0.09	มากที่สุด
2	ด้านแนวปฏิบัติสำหรับสถานศึกษา	4.72	0.11	มากที่สุด	4.52	0.11	มากที่สุด
3	ด้านการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย	4.64	0.17	มากที่สุด	4.56	0.17	มากที่สุด
4	ด้านแนวปฏิบัติสำหรับผู้ปกครอง	4.70	0.14	มากที่สุด	4.56	0.19	มากที่สุด
5	ด้านการรักษาสุขอนามัยส่วนบุคคลและสุขภาพของเด็กปฐมวัย	4.70	0.14	มากที่สุด	4.60	0.09	มากที่สุด
6	การติดตามประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย	4.83	0.16	มากที่สุด	4.60	0.30	มากที่สุด
รวม		4.73	0.10	มากที่สุด	4.57	0.07	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านที่ 6 การติดตามประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านที่ 3 การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ส่วนการประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านที่ 5 การรักษาสุขอนามัยส่วนบุคคลและสุขภาพของเด็กปฐมวัย ข้อที่ 6 การติดตามประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ 2 แนวปฏิบัติสำหรับสถานศึกษา

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง สภาพ ความต้องการจำเป็นและแนวทางการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผู้วิจัยพบว่ามีประเด็นน่าสนใจ ที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19

1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ การศึกษาสภาพปัจจุบันการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19 โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ เริ่มคุ้นชินกับกิจวัตรและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการใช้ชีวิตรูปแบบใหม่ที่เรียกว่า “New Normal” กันมากขึ้น ดังที่ อรรถพรธ บุตกรัตถ์ (2563, ออนไลน์) สถานการณ์โควิด 19 ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต สังคม เศรษฐกิจ และการจัดการศึกษาทั่วโลกและประเทศไทย รวมทั้งมีผลกระทบต่อเด็กปฐมวัยและครอบครัวด้วยเช่นกัน การป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา มีรูปแบบการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งการเว้นระยะห่างทางสังคม (social distancing) สอดคล้องกับวิถีดา พรหมวงศ์, พิศนา ประสานตรี, สุมาลี ศรีพุทธรินทร์ (2564, หน้า 211) ได้ทำวิจัยเรื่องสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 แนวทางการแก้ไขปัญหา โรงเรียนควรปฏิบัติตามมาตรการด้านสาธารณสุขและมาตรการของกระทรวงศึกษาธิการ อย่างเคร่งครัด มีการคัดกรองนักเรียนและบุคคลกรโดยการวัดไข้ด้วยเครื่องวัดอุณหภูมิ สวมใส่หน้ากากอนามัยตลอดเวลา มีบริการเจลล้างมือ ต้องเว้นระยะห่างที่เหมาะสม ทำความสะอาดบริเวณที่ใช้ร่วมกันและลดการทำกิจกรรมที่นักเรียนมารวมตัวกันเป็นจำนวนมาก ประกาศและแจ้งให้นักเรียนผู้ปกครองทราบถึงการปฏิบัติตามมาตรการด้านสาธารณสุขโดยการสวมหน้ากากอนามัยทุกครั้งที่มาโรงเรียน

1.2 ส่วนการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ การศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19 โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์ ดังที่ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2563, หน้า 31) สำหรับในสถานการณ์การแพร่

ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา2019 (COVID-19) หน่วยงาน 4 กระทรวงหลัก ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์รวมถึงภาคีเครือข่าย สมาคมพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยไทย มูลนิธิภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันจัดทำมาตรการกลาง “คู่มือการปฏิบัติสำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 (COVID-19)” ภายใต้แนวคิด Bubble ซึ่งเป็นการดูแลตัวเองช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด สอดคล้องกับเทื่อน ทองแก้ว (2563:1) ได้ทำวิจัยเรื่องการออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่: ผลกระทบจากการแพร่ระบาด COVID-19 New Normal Based Design in Education: Impact of COVID-19 ผลกระทบของCOVID-19 ต่อระบบการศึกษา โดยเฉพาะการเรียนการสอน การเข้าสู่ชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) และการออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่ การจัดการเรียนการสอน เป็นหัวใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน วิกฤติ COVID-19 ได้เป็น โอกาสให้สร้างแนวคิดใหม่ทางการเรียนรู้ หรือการเรียนการสอนด้วยวิธีการใหม่ นวัตกรรมใหม่

2. การศึกษาการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นลำดับแรก คือ ด้านแนวปฏิบัติสำหรับสถานศึกษา และการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยตามลำดับ อาจเป็นเพราะว่า แนวทางปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาที่เป็นแนวปฏิบัติชัดเจน ดังที่กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข(2563, หน้า 31) สำหรับในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา2019 (COVID-19) หน่วยงาน 4 กระทรวงหลัก ได้แก่กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์รวมถึงภาคีเครือข่าย สมาคมพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยไทย มูลนิธิภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำมาตรการกลาง “คู่มือการปฏิบัติสำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 (COVID-19)” ภายใต้แนวคิด Bubble ซึ่งเป็นการดูแลตัวเองช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 ในประเทศนิวซีแลนด์เป็นการสร้างเขตของแต่ละบุคคลที่ต้องพยายามรักษาให้เขตของตนเอง ปลอดภัยและปฏิบัติตามคำแนะนำเพื่อป้องกันเชื้อโรคอย่างเคร่งครัด และให้รักษาระยะห่างทางสังคมไม่ให้มี ปฏิสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน ซึ่งอาจทำให้เชื้อโรคแพร่กระจายจาก Bubble หนึ่งไปสู่ Bubble หนึ่ง ทั้งนี้ “คู่มือฯ” ได้ กำหนดการจัดกิจกรรมทุกประเภท เช่น การเคารพธงชาติ การรับประทานอาหาร การนอน การอาบน้ำ การล้างมือ การแปรงฟัน การเล่น กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการ สอดคล้องกับพัชรภรณ์ ดวงชื่น (2563, หน้า 791) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการศึกษารับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด – 19 การรับฟังเสียงของครูในการกำหนดนโยบาย และแผนการ เพราะการพูดคุยเป็นสิ่งสำคัญในการ วางแผนเปิดโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหาร ครู พ่อแม่ ชุมชน รวมถึงนักเรียน ควรมีการพูดคุยกัน เพื่อให้

ความต้องการของนักเรียนทุกคนได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง การสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับทุกคนในโรงเรียน ความปลอดภัยและความเป็นอยู่ของนักเรียนและครูคือสิ่งสำคัญที่สุดเมื่อเปิดโรงเรียน โรงเรียนต้องสร้างความรู้สึกรุ่นใจให้ทุกคนในช่วงที่ยังมีการระบาดของไวรัส รวมถึงเมื่อโรคหยุดการระบาดลงแล้ว

3. แนวทางพัฒนาการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

3.1 ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียน สถานศึกษาควรดำเนินการตามมาตรฐานบริหารจัดการสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19 และควรดำเนินการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา อาคาร สถานที่ นักเรียน ผู้ปกครอง ครู และระบบการบริหารจัดการการเรียนการสอน อีกทั้งยังควรมีจุดตรวจวัดไข้ จุดล้างมือก่อนเข้าโรงเรียน พร้อมด้วยควรประสานงานทางการแพทย์และสาธารณสุขในพื้นที่และควรประสานงานองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อพ่นยาฆ่าเชื้อภายในโรงเรียนทุกสัปดาห์ ดังที่ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข(2563:6)ได้กล่าวถึงการเตรียมความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา -19 (COVID -19) จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ส่งผลกระทบต่ออย่างมากต่อทุกภาคส่วน เมื่อสถานการณ์เป็นไปในทางที่ดีขึ้น การเปิดสถานศึกษาหลังจากปิดจากสถานการณ์ โควิด 19 มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา การปฏิบัติตนของนักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อลดโอกาสการติดเชื้อและป้องกันไม่ให้เกิดการติดเชื้อโรคโควิด 19 ให้เกิดความปลอดภัยแก่ทุกคน

3.2 ด้านแนวปฏิบัติสำหรับสถานศึกษา สถานศึกษาควรจัดทำแผนการเปิดโรงเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19 พร้อมด้วยการประชุม คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนเพื่อชี้แจงแนวปฏิบัติและควรดำเนินการประกาศนโยบายและแนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ในสถานศึกษาพร้อมด้วยควรจัดตั้งคณะทำงานดำเนินการควบคุมดูแลและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ในสถานศึกษาและควรมีการควบคุม กำกับ ติดตาม และตรวจสอบการดำเนินงานตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ดังที่ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข(2563, หน้า 31) สำหรับในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หน่วยงาน 4 กระทรวงหลัก ได้แก่กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์รวมถึงภาคีเครือข่าย สมาคมพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยไทย มูลนิธิภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันจัดทำมาตรการกลาง “คู่มือการปฏิบัติสำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19” ภายใต้แนวคิด Bubble ซึ่งเป็น

การดูแลตัวเองช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 และปฏิบัติตามคำแนะนำเพื่อป้องกันเชื้อโรคอย่างเคร่งครัด และให้รักษาระยะห่างทางสังคม ไม่ให้มี ปฏิสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน ซึ่งอาจทำให้เชื้อโรคแพร่กระจายจาก Bubble หนึ่งไปสู่ Bubble หนึ่ง ทั้งนี้ “คู่มือฯ” ได้กำหนดการจัดกิจกรรมทุกประเภท เช่น การเคารพธงชาติ การรับประทานอาหาร การนอน การอาบน้ำ การล้างมือ การแปรงฟัน การเล่น กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการ

3.3 ด้านการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย สถานศึกษาควรดำเนินการจัดกิจกรรมทุกประเภท ตามมาตรฐานบริหารจัดการสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19 พร้อมทั้งควรมีการอุปถัมภ์ในการการจัดกิจกรรมรายบุคคล ตามมาตรฐานบริหารจัดการสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19 และควรจัดพื้นที่เฉพาะการเรียนรู้กับเด็กเป็นรายบุคคลที่เน้นการเว้นระยะห่าง อีกทั้งควรจัดกิจกรรมกลุ่มย่อย เน้นการใช้อุปกรณ์เป็นรายบุคคล พร้อมด้วยทำความสะอาดทุกครั้งเมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จ ดังที่ Karen D'Souza(2021, ออนไลน์) การเรียนรู้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการศึกษาในอนาคต การจัดประสบการณ์ในช่วงวัยอนุบาลเป็นปีแห่งการพัฒนาสมองของเด็กเป็นช่วงวัยทองของชีวิต เด็กปฐมวัยเป็นช่วงสำคัญที่กำหนดขั้นตอนสำหรับการศึกษาในอนาคต ในขณะที่เด็กหลายคนมีแนวโน้มที่จะสูญเสียการเรียนรู้ในช่วงโควิด แต่อาจมีผลกระทบมากขึ้นต่อพัฒนาการของเด็กการพลาดความสำคัญในการจัดประสบการณ์ในช่วงต้นบางคนกังวลอาจทำให้เด็กล้มเหลวเมื่อภาระงานเพิ่มขึ้น เด็กทุกคนอาจเผชิญกับความท้าทายบางอย่างในการเร่งความเร็ว แต่ผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กปฐมวัยแนะนำว่าเด็กที่ไม่ได้เรียนในชั้นอนุบาลอาจต้องเผชิญกับอุปสรรคที่สูงชันที่สุด การจัดประสบการณ์ที่แตกต่างปรับให้เข้ากับความต้องการของเด็กเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการจัดประสบการณ์ที่มีประสิทธิภาพและยากที่สุด

3.4 ด้านแนวปฏิบัติสำหรับผู้ปกครอง สถานศึกษาควรดำเนินการสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครอง ตามมาตรฐานบริหารจัดการสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19 การดำเนินงานการเมื่อเปิดสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย พร้อมด้วยการดำเนินการจัดให้มีช่องทางการติดต่อสื่อสารแก่ผู้ปกครองในการเตรียมตัวก่อนนำเด็กเข้าสถานศึกษา และควรขอความร่วมมือจัดเตรียมอุปกรณ์ เครื่องใช้ส่วนตัวสำหรับเด็กใช้ในโรงเรียน และขอความร่วมมือผู้ปกครองในการดูแลรักษาความสะอาดเพิ่มมากขึ้นควรและขอความร่วมมือผู้ปกครองถ้าพบเด็กหรือบุคคลในครอบครัวไม่สบายให้เด็กหยุดเรียนจนกว่าจะหายเป็นปกติ สอดคล้องกับดิชิรา ผางสง่า,ศศิลักษณ์ ขยันกิจ (2564, หน้า 63) ได้ทำวิจัยเรื่อง บทบาทผู้ปกครองในการส่งเสริมสุขอนามัยเด็กวัยอนุบาลในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในโรงเรียนวัดอมรินทราราม ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการช่วยลดการระบาดของโรคติดเชื้อจากไวรัสโควิด-19 ได้ เช่น ทำร่างกายของตนให้แข็งแรง นอนหลับให้เพียงพอ รับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ ออกกำลังกายสม่ำเสมอ ดูแลสุขอนามัย ส่วนบุคคลอยู่เสมอ การใส่หน้ากากอนามัย ล้างมือบ่อย ๆ อยู่บ้าน ไม่สังสรรค์ ไม่จัดงานเลี้ยง งด

ร่วมกิจกรรม ที่มีผู้คนแออัดทำงานอยู่บ้านออกจากบ้านเท่าที่จำเป็น เว้นระยะห่าง 1-2 เมตร ลดการเดินทางให้น้อยที่สุด ติดตามข้อมูลข่าวสารสถานการณ์การระบาดของโรคเป็นระยะ ๆ มีวินัยและปฏิบัติตัวตามกฎระเบียบที่ทางรัฐบาลหรือหน่วยงานทางสาธารณสุขประกาศ สังเกตอาการเจ็บป่วยของคนในบ้าน เช่น ไข้เจ็บคอ ไอ หายใจหอบเหนื่อย ให้รีบพาไปพบแพทย์เพื่อการวินิจฉัยโรคและรักษาเพื่อลดความรุนแรงของโรคและลดการแพร่กระจายเชื้อไปให้ผู้อื่น

3.5 ด้านการรักษาสุขอนามัยส่วนบุคคลและสุขภาวะของเด็กปฐมวัย สถานศึกษาควรดำเนินการดูแลเด็กและการให้แนวทางในการปฏิบัติอย่างถูกต้อง ตามมาตรฐานศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19 และควรดำเนินการให้เด็กล้างมือบ่อย ๆ ทุกๆ หนึ่งชั่วโมง ควรสวมหน้ากากอนามัย ตามมาตรฐานศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19 อีกทั้งยังควรมีแนวปฏิบัติในการตรวจคัดกรอง ทั้งการตรวจวัดอุณหภูมิ การล้างเจลแอลกอฮอล์ การสวมหน้ากากอนามัย และควรฝึกให้เด็กใช้ภาชนะหรือของใช้หรือของเล่นส่วนบุคคลไม่ปะปนกับผู้อื่นพร้อมด้วยการทำความสะอาด โดยเน้นบริเวณที่มีการสัมผัสหรือใช้งานร่วมกันบ่อยครั้ง ดังที่ อรรถพรณ บุตรกตัญญู (2563, ออนไลน์) ได้กล่าวถึง การรักษาสุขอนามัยส่วนบุคคลและสุขภาวะของเด็กปฐมวัย เด็กปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่มีการเติบโตและพัฒนาอย่างรวดเร็ว เด็กต้องการการดูแลและการให้แนวทางในการปฏิบัติอย่างถูกต้อง โดยเฉพาะในสถานการณ์โควิด-19 ที่ต้องมีการฝึกให้เด็กล้างมือบ่อยๆ ทุกๆ หนึ่งชั่วโมง หรือในสถานการณ์ที่ต้องมีการใช้พื้นที่หรือสิ่งต่างๆ ร่วมกับผู้อื่น ควรสวมหน้ากากอนามัยสำหรับเด็กอายุตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไปหรือสวมในเด็กที่อายุต่ำกว่า 3 ปีที่สามารถบอกความผิดปกติที่เกิดขึ้นได้หรือสามารถดึงหน้ากากออกมาได้เอง การใช้ภาชนะหรือของใช้หรือของเล่นส่วนบุคคลไม่ปะปนกับผู้อื่น ในส่วนสุขภาวะของเด็กปฐมวัยที่ต้องอยู่บ้านเป็นหลัก จะต้องมีการคำนึงถึงพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา

3.6 ด้านการติดตามประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย สถานศึกษาควรดำเนินการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ควรเกิดขึ้นควบคู่ไปกับการจัดประสบการณ์ ตามปกติในกิจวัตรประจำวันและควรดำเนินการจัดการเรียนรู้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่ง ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยพร้อมด้วยควรมีการประเมินพัฒนาการเด็กทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา และควรขอความร่วมมือผู้ปกครอง ช่วยจัดบันทึกพัฒนาการเด็กปฐมวัยและนำข้อมูลการบันทึกพัฒนาการเด็กมาใช้ในการปรับรูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็ก ดังที่ อรรถพรณ บุตรกตัญญู(2562, ออนไลน์) ได้กล่าวว่า เมื่อสถานการณ์โรคระบาดคือจุดพลิกผันครั้งใหญ่ของวงการการศึกษาทั่วโลก ครูและนักเรียนต้องปรับรูปแบบการเรียนรู้มาเป็นออนไลน์เท่าที่จะทำได้ การติดตามประเมินพัฒนาการเด็ก โดยให้ผู้ปกครองช่วยจัดบันทึก เด็กปฐมวัยจะมีพัฒนาการที่เปลี่ยนแปลงอย่าง

เห็นได้ชัด ผู้ปกครองคือคนที่อยู่ใกล้ชิดเด็กที่สุด ให้ครูแนะนำผู้ปกครองช่วยจัดบันทึกพัฒนาการเหล่านั้นไว้ เพื่อนำมาใช้ปรับรูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็กต่อไป สอดคล้องกับ พระครูสังฆรักษ์สิงห์ชัย จิตฺตมโฆ, พระครูศรีสุธรรมนิวิฐ (ธานี สุขโชโต), วรกฤต เกื่อนช้าง (2563, หน้า 148) ได้ทำวิจัยเรื่อง การดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด-19 การประเมินเพื่อรับผิดชอบ (assessment for accountability) ยังคงควรไว้ แต่ ควรให้นำหน้าการประเมินโอกาสทางการเรียนของเด็ก มากกว่าการวัดความรู้ด้วยคะแนน สอบ สถานการณ์โรคระบาดในปัจจุบันทำให้ต้องใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย ดังนั้น คุณภาพการศึกษาที่เด็กจะได้รับในแต่ละพื้นที่จะไม่เหมือนกัน จึงไม่สามารถใช้คะแนนวัดความรู้ หรือทักษะแบบเดียวกันเพื่อให้เกิดความรับผิดชอบต่อได้ มิฉะนั้นก็อาจส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำมากขึ้น

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงสภาพปัจจุบันของการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผลการวิจัยทำให้ทราบถึง ลำดับความต้องการจำเป็นของการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส โควิด-19 ด้านแนวปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาด้านแนวปฏิบัติสำหรับผู้ปกครอง ด้านการรักษาสุขอนามัยส่วนบุคคลและสุขภาพของเด็กปฐมวัย ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียน ด้านการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ด้านการติดตามประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ตามลำดับ ทั้งนี้ยังได้แนวทางพัฒนาการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ที่มีความเป็นรูปธรรม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาของโรงเรียน การทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา และการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2564ข). รายงานโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

(COVID-19). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย. กรมอนามัย

_____. (2563). คู่มือการจัดการโรงเรียนรับมือโควิด-19. กรุงเทพฯ : บริษัท สหมิตรพรินต์ติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.

- _____ . (2563). *คู่มือการเฝ้าระวังติดตามและแผนเผชิญเหตุรองรับการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ :สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- _____ . (2563). *คู่มือการปฏิบัติสำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19*. กรุงเทพฯ :กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เบริน-เบส บั๊คส์.
- ดิษิรา ผางสง่า,ศศิลักษณ์ ขยันกิจ. (2564). *บทบาทผู้ปกครองในการส่งเสริมสุขอนามัยเด็กวัยอนุบาลในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในโรงเรียนวัดจอมรินทราราม* .OJED. Vol. 16. No. 2. 2021.
- เทียน ทองแก้ว. (2563). *การออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่: ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของCOVID-19 New Normal Based Design in Education: Impact of COVID-19*. ครูสภาวิทยากร JOURNAL OF TEACHER PROFESSIONAL DEVELOPMENT ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม 2563
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- พัชราภรณ์ ดวงขึ้น. (2563). *การบริหารจัดการศึกษารับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19*. วารสารศิลปการจัดการ ปีที่ 4 ฉบับที่ 3 กันยายน – ธันวาคม 2563
- พระครูสังฆรักษ์สิงห์ชัย ฐิตธมโม,พระครูศรีสุธรรมนิวิฐ (ธานี สุขโชโต),วรกฤต เกื่อนช้าง. (2563).*การดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด-19*. บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 (วิสาขบูชา) พฤษภาคม-สิงหาคม
- วิธิดา พรหมวงศ์,ทัศนาศา ประสานตรี,สุมาลี ศรีพุทธรินทร์. (2564). *สภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1*. วารสารรัชต์ภาคย์ ปีที่ 15 ฉบับที่ 40 พฤษภาคม-มิถุนายน 2564 -TCI กลุ่มที่ 2 มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปี 2563-2567.
- อรพรรณ บุตรกัตัญญ. (2562) .*New normal สำหรับเด็กปฐมวัยจากสถานการณ์โควิด-19*. (Online).
<https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/879530>, 5 เมษายน 2564.

อรพรรณ บุตรกัตัญญ. (2563) .*New Normal เด็กปฐมวัย* . (Online).

<https://www.starfishlabz.com/blog/207-new-normal-19>, 5 เมษายน 2564.

Karen D'Souza. (2021) .*Early Childhood Education Experience coronavirus-*

2019. (Online).<https://edsources.org/2021/should-kindergarten>, 5

เมษายน 2564.

